

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Iñaki Etxebeste Muxika

*Errenteria,
Gipuzkoa
(1932)*

Aurkibidea

Biografia

Errenteria-Oreretan jaioa dugu Iñaki Etxebeste. Gurasoak ere bertakoak zituen, Olibet gaileta-fabrikako langileak biak. Aita paper-lantegian ere aritu zen lanean. Bi urte zituela, mojetara eramaten zuten Iñaki, gurasoak lanera joaten baitziren; geroago, Aierbe ahizpen eskolan jarraitu zuen. 14 urterekin lanean hasi zen. 1960an, Alemaniara lanera joateko izena eman zuen eta 28 urterekin hara joan zen: soldatzaile-lanetan jardun zen hiru urtez. Handik bueltatu zenean, ofizioa ikasita Paisa lantegian aritu zen 55 urte bete arte. 1965. urtetik, Galtzaraborda auzoan bizi izan da. Beraien etxearen beheko solairuan emazteak eta biek musika-akademia zuten eta solfeo-klaseak ematen zituen Iñakik bertan. Emaztea, Silbia Besga, piano-jotzailea zen eta hainbat musika-instrumentu jotzen ere irakasten zuen. 3 seme-alaba izan zituzten eta hirurak musikazaleak izan dira; ikasketak ere arlo horretatik bideratu izan dituzte. Bizi izan den auzoko, Galtzarabordako, auzo-elkartean ere parte hartu izan du hainbat jardueratan: hala nola, Olentzero ateratzeko abeslari-taldea prestatzen, Santa Agedako koplak kantatzen... Horrez gain, txorizale amorratua izan da eta urte askotan ibili izan da San Markos mendiaren inguruan erreklamuarekin txoriak harrapatzen.

Zintak

ERR-046

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak

- **Elkarrizketatzailea(k):** Zabala, Edurne
- **Data:** 2010-10-22
- **Iraupena:** 74 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberria, Eider

Pasarteak

1. Gurasoek galleta-fabrikan egiten zuten lan

- **Erref:** ERR-046/002
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:02:03. **Bukatu:** 00:04:34

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Bidasoa Behereko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:

<p>2 urterekin hasi zen eskolan lñaki, Gurutzeko Alabekin; izan ere, gurasoek galleta-fabrikan egiten zuten lan. Gose handia pasa zuten etxean gerra ostean: amak fabrikatik lapurtzen zituen galletak etxerako; izeba bat galletak lapurtzen harrapatu zuten eta kalera bidali zuten.</p>

2. Gurasoak lanean eta beraiek eskolan

- **Erref:** ERR-046/004
- **Iraupena:** 0:01:49. **Hasi:** 00:04:58. **Bukatu:** 00:06:47

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Ekonomia eta industria » Lantegiak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Umetan gutxi ikusten zituzten gurasoak. Arratsaldean eskolatik irtetean, Goiko kalera joaten ziren eta han egoten ziren ama lanetik irten arte. Asteburuetan aita ile-apaindegian egiten zuen lan gizonei ilea mozten.

3. Iñakiren aitonen ezizenak

- **Erref:** ERR-046/005
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:06:47. **Bukatu:** 00:08:20

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

<p>lñakiren aitona aldarea zeukan parrokian eta horregatik Jaungoiko maitia ezizena jarri zioten. Beste aitona gauzaina zen, eta Inazio naparra deitzen zioten. Aitak prozesioko figurak eramaten zituen.</p>

4. Txorizale amorratua

- **Erref:** ERR-046/009
- **Iraupena:** 0:02:44. **Hasi:** 00:11:01. **Bukatu:** 00:13:45

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Natura » Fauna

Laburpena:

Aitonak 3 baratze zeuzkan; aitak txoriak eta untxiak zeuzkan. Hortik etorri izan zaio lñakiri txoriekiko zaletasuna: eduki izan dituen txori motak aipatzen ditu. Txoriak nola hartzen zituen azaltzen du. 18 urterekin hasi zen txoriak hartzen.

5. Mojekin eta Aierbetarrekin ikasia

- **Erref:** ERR-046/011
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:13:56. **Bukatu:** 00:15:04

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak

Laburpena:

Umetan Gurutzeko Alabekin ikasi zuen eta gero Aierbe anai-arreben eskolara joan zen. Aierbetarrak irakasle onak ziren. 12 urterekin eskola utzi zuen, epileptikoa zelako. 14 urterekin lanean hasi zen.

6. Alemaniara joandakoan, askoz lan-baldintza hobeak

- **Erref:** ERR-046/014
- **Iraupena:** 0:02:14. **Hasi:** 00:16:56. **Bukatu:** 00:19:10

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Bidasoa Behereko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Kanpora lanera

Laburpena:

<p>Soldadutzatik etorritakoan, obretan aritu zen lanean. 26 urte zituela, alkohol-fabrikan ibili zen urtebetez; geroago, Paisa fabrikan aritu zen galdaragintzan. Handik Alemaniara joan zen lanera 1960an: hiru urte eman zituen han soldatzen eta lan-baldintzak askoz hobeak ziren.</p>

Transkripzioa

-Ta geo aittu nitzan obretan, hogeit ta... Soldadu jun nitzan ta geo obretan, hogeita sei urte arte.

-Hogeita sei urte arte obretan... Ta geo?

-Ta geo hasi nitzan... hogeita sei urtekin... Alkoholeran urte bete. "Fabrica Alcoholera". Urte bete, hogeita seikin, gero hasi nitzan ya Paisan.

-Paisan...

-"Productos aislantes".

-Hor ze iten zenun ?

-Hor?
 -Paisan?
 -Kalderero. Soldeatu ta dena. Ta eundu nitzan hor bi urte, ta alde in nun Alemanira.
 -Alemanira?
 -Bai.
 -Ta ze...
 -Kategoria eskatzen ta ez ziaten /etziaten/ ematen ta martxa in nun. Lan ittea, Alemanira. Soldadore.
 -Biño Alemanira juteko, garai hartan, baten batek esan o aittu ingo zeniyon baten bati...
 -Jendia eamaten zuten, ofiziyokua! Sindikatuak. Ta ni in nitzan sindikatua jun, apuntatu ta... "diecisiete... dieciseis de octubre", jun giñan, "de mil novecientos sesenta". Alemanira.
 -Eta...
 -In nittun hiru urte lanian. Soldeatzen.
 -Soldeatzen...
 -Montajian ta...
 -Ta han diru gehio irabaziko zan...
 -Bua! Hemen irabazten nittun hilian milla pezta.
 -Asko zan!
 -Asko!?
 -Ez?
 -[esangoizut...] Hemen milla pezta hillian. Hortik jan in behar nun e! Amai ematen nion dirua. Ta han, jan ta denak ein ta geo, ematen zizuten hamar milla pezta, libre.
 -Hamar aldiz gehio!
 -Biño ya jan ta dena inta e! Residentzi batian.
 -Ordun gastuak'e bai iñak.
 -"Residencia católica". [Over haus]... Esto... [kolpin hause] ta Ketteler. Apaiza zen Ketteler. Ein zittuzten langileantzako itxe katolikuak.

7. Alemaniara joateko arrazoiak

- **Erref:** ERR-046/016
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 00:20:02. **Bukatu:** 00:21:30

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Kanpora lanera

Laburpena:

Alemaniara lanera zergatik joan zen azaltzen du. Berekin batera zein joan zen aipatzen du.

8. Alemaniatik itzulitakoan, lana bilatzeko arazorik ez

- **Erref:** ERR-046/021
- **Iraupena:** 0:02:09. **Hasi:** 00:28:31. **Bukatu:** 00:30:40

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lantegiak

Laburpena:

Alemaniatik itzulitakoan, ez zuen arazorik izan lanik topatzeko. Azkenean, Paisan hasi zen berriro lanean 1966an eta 55 urterekin erretiroa hartu arte han egin zuen lan.

9. Emaztearekin musika-akademian erakusten

- **Erref:** ERR-046/022
- **Iraupena:** 0:03:10. **Hasi:** 00:30:40. **Bukatu:** 00:33:50

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak
- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

Paiza lantegian lan egiten zuen bitartean, emaztearekin musika-akademian klaseak ematen zituen. 20 ikasletik gora izaten zituzten akademian. 40 urte zituela hasi zen solfeo oinarritzko gauzak erakusten. Akademian pianoa erakusten zuten gehienbat.

10. Musika-akademiako ikasleak

- **Erref:** ERR-046/024
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:34:53. **Bukatu:** 00:36:04

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak
- Aisia » Kultura » Musika
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:

Solfeoarekin hilean 5 pezeta kobratzen zituzten hasieran, eta geroago 10 pezeta. Orereta ikastolako ikasleak etortzen ziren gehienbat; 4 urterekin hasten ziren etortzen. Jende heldua ere etortzen zitzaien.

11. Kupel Tokin elkartzeko ohitura

- **Erref:** ERR-046/031
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:48:25. **Bukatu:** 00:50:05

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Sagardotegiak

Laburpena:

<p>Lehen zumardian sagardotegi bat zegoen eta han elkartzeko ziren "los veinte del Kupel Toki": haien izenak aipatzen ditu. Han elkartu eta berrikerian aritzen ziren. Sagardoa ez zen urte osoan izaten, sagardo garaian bakarrik baizik.</p>

12. Errenteriako sagardotegiak

- **Erref:** ERR-046/033
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:51:00. **Bukatu:** 00:53:02

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa
- Aisia » Taberna giroa » Sagardotegiak

Laburpena:

Lehen Erreterian zeuden sagardotegiak aipatzen ditu. Kupel Tokin sagardo garaian zer jaten zuten aipatzen du. Parranda handiak bota izan dituzte.

13. Olentzero ateratzen hasi zirenekoa

- **Erref:** ERR-046/036
- **Iraupena:** 0:02:37. **Hasi:** 00:56:03. **Bukatu:** 00:58:40

Gaia(k):

- Erljioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak

Laburpena:

<p>12 urte zituela atera zuten Olentzero lehenengo aldiz Erreterian. Orduan zer kanta abesten zituzten aipatzen du. Luistarren lokalean entseatzeko zuten.</p>

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2025-12-06

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com